

SỰ TÍCH CON ĐĨA

Từ thuở xa xưa, người ta kể rằng: Trong Bon Bu Prang có một ông già trong làng, có một đám lúa sát bờ sinh ở đầu Bon. Ở cạnh đó ông đã dựng một cái chòi canh nho nhỏ để trông coi rẫy, giữ chim ăn lúa. Đến mùa lúa trở bông, ông sai cô con gái nhà ra ngoài chòi để đuổi chim vì chim ăn lúa nhiều quá.

Nghe lời cha cô con gái ngoan ngoãn ra chòi rẫy. Vốn có tay nghề và sợ ngòi không buồn chán, cô mang theo một bộ khung dệt vải thổ cẩm để vừa đuổi chim vừa dệt vải. Cô vừa dệt vừa hát, cô hát rất hay, giọng hát trong trẻo như dòng suối trong ở đầu Bon, giọng hát hay đến nỗi chim chóc cũng phải lắng nghe và quên luôn cả ăn lúa.

Ngày nào cũng vậy, cô vừa đuổi chim, vừa dệt vải, miệng thì luôn luôn cất tiếng hát. Tiếng hát của cô ngân nga hòa nhịp cùng dòng suối nước trong. Vang vọng cả núi rừng, con thú chim rừng ngang qua thì cũng phải dừng chân một lát để lắng nghe rồi mới đi. Cô đâu biết rằng cạnh đó có một chàng trai con của Thần Bùn lầy nơi này đã nghe giọng hát hay của cô. Chàng Bùn lầy thích quá nên lần mò tìm đến.

Chàng đứng nấp cạnh bên một gốc cây to gần đó mà lắng nghe từng lời ca tiếng hát của cô. Hôm nào chàng cũng đến nơi đó để nghe cô hát, rồi một hôm chàng không còn ngại ngùng gì nữa, chàng đi thẳng vào chòi gặp cô gái nói chuyện cho vui và xin làm quen. Ngày qua tháng lại, tuy mới quen nhau và mới biết nhau lần đầu tiên. Nhưng cả hai người đều cảm thấy thân thiết với nhau đã có từ lâu. Ngày ngày họ đến với nhau, họ không muốn một giây xa rời nhau được. Ngày nào họ cũng hẹn nhau trên chòi rẫy nhỏ bé. Tiếng suối róc rách, tiếng hát du dương êm dịu như nổi nhịp cầu nối liền tình yêu vô bờ bến của chàng trai và nàng, mà lũ chim trong rừng nơi đây đã cất tiếng hát ca ngợi.

Cứ mỗi lần cô gái lên chòi, chỉ cần cô gõ ba tiếng vào khung dệt thì tức khắc chàng trai từ dưới sinh lầy hiện lên bước lên chòi trò chuyện với cô ta. Từ đó chàng trai và cô gái đã quen và ưng cái bụng với nhau không rời nhau một ngày nào.

Lúc bấy giờ trai tráng trong Bon làng mình, ai ai cũng muốn đến hỏi cưới cô gái hát hay, tài giỏi dệt vải này về làm vợ. Nhưng cô nhất quyết từ chối tất cả mọi người. Vì trong lòng cô không còn một chỗ nào khác nữa ngoài chàng trai con của thần Bùn lầy và

không ai có thể hiểu được tại sao cô ta từ chối tất cả các chàng trai trong Bon làng mình. Nhưng có một chàng trai trong Bon vì quá yêu thương cô nhiều lắm nhưng không biết làm sao, anh ta lén theo cô lên rẫy để nhìn trộm. Bỗng dưng anh ta thấy cô ta và một chàng trai lạ nào đó đang ngồi bên nhau tha thiết tỏ tình. Chàng trai nổi lòng ganh tỵ đâm ra ganh ghét. Anh ta chạy một mạch về Bon rồi đến nhà cô gái thào lèo mách và dựng chuyện với cha mẹ cô gái.

Chàng trai kia nói với cha mẹ cô gái:

- Đêm qua tôi nằm mơ thấy một chuyện không hay cho cô con gái của ông. Cô ta bị con ma to lớn vỗ và nuốt chửng ăn thịt con gái ông khi đang ngồi dệt vải ở chòi rẫy. Chuyện là như thế đấy ông ạ! Còn bây giờ ông phải lo cúng Thần, mời thầy cúng đến cúng giải cho cô ấy đi thôi, vớ lại ông đừng cho cô ta ra chòi rẫy đó nữa.

Nghe chuyện kỳ lạ, cha mẹ cô gái rất hoảng sợ quá, hôm sau liền bảo cô ở nhà không cho ra rẫy nữa. Và mời thầy cúng tới cúng giải hạn cho cô gái. Cô gái không được lên rẫy, không gặp được người yêu buồn quá nên không ăn không uống, héo hon rồi sinh ra ốm.

Trong lúc cô gái đang ôm chàng trai con Thần Bùn lầy nghe và hiện lên tưởng là người yêu mình gọi, nhưng đâu ngờ là chàng trai kia, chàng trai kia lén lút nấp sau lưng và chếp tới tấp vào người của con Thần Bùn lầy đến chết và kéo xác chìm xuống bùn lầy, làm xong việc hắn ta thản nhiên về nhà ăn cơm uống rượu vô tư như không biết gì cả.

Hôm sau cô gái trốn cha mẹ ra chòi rẫy để gặp người yêu. Cô gõ 3 tiếng vào khung dệt nhưng không thấy người yêu xuất hiện. Biết là có chuyện chẳng lành nên cô ta ôm mặt khóc nức nở rồi trở về nhà, cô ủ rũ buồn bã, không ăn, không uống rồi dần mỗi ngày nặng thêm.

Ba tháng sau cô có mang, cha mẹ tra hỏi cô có mang với ai, nhưng cô không nói cho biết là có mang với ai cả. Cô bị cha mẹ la mắng, dân làng chửi bới. Theo luật tục người M'Nông cô gái không chồng mà có mang thì phải đi ra khỏi làng sống ở nơi xa làng Bọn cho đến khi sinh nở, trở về làng thì phải cúng bái dân làng bằng trâu, bằng bò... thì mới được vào làng.

Cô ta một mình vào rừng sâu sống, cha mẹ cô làm cho cô một cái túp lều bằng lá mây nho nhỏ, cô sống ở đó. Đến khi chín tháng mười ngày sau cô đau bụng bảy ngày bảy đêm thì sinh ra không phải một đứa con mà là một cái bọc to, cô ngạc nhiên và hoảng sợ, bọc to kia vỡ ra ai ngờ bên trong vô số đĩa ơi là đĩa, chúng chen nhau trườn bò xuống sinh lầy, cô gái kinh hoàng bỏ chạy và vấp chân té xuống sinh rồi chết luôn ở đó. Từ đó bấy đĩa sinh nở hàng ngàn hàng vạn con ở đám sinh trước Bon Bu Prăng. Vì có quá nhiều đĩa ở cái ao ở đầu Bon nên dân làng trong Bon đổi tên Bon là Bon K'Tah (Bon đĩa). Từ đó đến nay họ luôn quen miệng gọi Bon đó là Bon Ktah, nay thuộc xã Quảng Phú, huyện Krông Nô, Tỉnh Đắk Nông.

Người kể: Ông K'Bốt, tổ dân phố 2, phường Nghĩa Trung, thị xã Gia Nghĩa